

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní JUDr. Kateřinou Štěpánovou, Ph.D., ve věci

žalobce: M. S.
proti
žalované: Česká správa sociálního zabezpečení
sídlem 225 08 Praha 5, Křížová 25

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 12. 1. 2022, o starobní důchod

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Specifikace věci

1. Předmětem žaloby je nesouhlas žalobce s rozhodnutím žalované, jímž mu byl přiznán starobní důchod, konkrétně se zhodnocením posléze specifikovaných období, které provedla žalovaná při úvahách o nároku a výši starobního důchodu žalobce.

Shodu s prvopisem potvrzuje M. R.

II. Relevantní skutková zjištění

2. Žalobce podal dne 14. 12. 2020 prostřednictvím Okresní správy sociálního zabezpečení (dále pro přehlednost jen „OSSZ“) Karviná žádost o starobní důchod s požadovaným datem přiznání od 29. 3. 2021.
3. Z hlediska souzené věci je též podstatné, že ke dni podání žádosti o starobní důchod žalobce pobíral již důchod invalidní, nejprve pro invaliditu prvního stupně s účinností od 6. 5. 2014, následně od 1. 2. 2016 pro invaliditu stupně druhého. Zmiňovaný invalidní důchod byl žalobci vypočten co do své procentní výměry z výpočtového základu 15 182 Kč stanoveného z osobního vyměřovacího základu žalobce ve výši 25 903, kterého dosáhl v rozhodném období let 1986 až 2013.
4. Žádost žalobce o starobní důchod ze dne 14. 12. 2020 byla nejprve zamítnuta (rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení, dále jen „ČSSZ“, ze dne 22. 2. 2021) pro nesplnění jedné z vyžadovaných podmínek nároku na starobní důchod, konkrétně pro absenci zisku potřebné doby pojištění.
5. Žalobce proto podal přihlášku k účasti na dobrovolném pojištění po dobu, kdy byl veden v evidenci uchazečů o zaměstnání a nenáležela mu podpora v nezaměstnanosti či podpora při rekvalifikaci. Poslední splátka pojistného na toto dobrovolné důchodové pojištění byla připsána dne 29. 3. 2021. Uvedenou skutečnost žalobce doložil výpisem OSSZ Karviná ze dne 30. 3. 2021, z něhož se podává, že byl účasten dobrovolného důchodového pojištění v období od 1. 6. 2006 do 31. 12. 2006 a od 1. 1. 2007 do 31. 12. 2017.
6. Žalobce podáním ze dne 29. 4. 2021 (formulář označený jako „doložení nových skutečností“) uplatnil jako novou skutečnost ve věci žádosti o starobní důchod výše zmíněnou účast na dobrovolném důchodovém pojištění a doložil též potvrzení Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Ostravě, pracoviště Český Těšín, ze dne 30. 3. 2021, z něhož vyplývaly doby jeho evidence jako uchazeče o zaměstnání takto:
 - od 24. 1. 2000 do 25. 2. 2001, v níž pobíral podporu v nezaměstnanosti od 24. 1. 2000 do 23. 7. 2000;
 - od 14. 5. 2001 do 1. 4. 2003, kdy mu nenáležela ani podpora v nezaměstnanosti, ani podpora při rekvalifikaci;
 - od 1. 7. 2004 do 14. 4. 2008, v níž pobíral podporu v nezaměstnanosti v době od 1. 7. 2004 do 30. 9. 2004;
 - od 2. 1. 2009 do 19. 11. 2018, kdy mu nenáležela ani podpora v nezaměstnanosti, ani podpora při rekvalifikaci;
 - od 22. 2. 2019 do dne vydání potvrzení, kdy mu nenáležela ani podpora v nezaměstnanosti, ani podpora při rekvalifikaci.
7. Dne 26. 10. 2021 vydala ČSSZ rozhodnutí č. j. X, jímž žalobci s účinností od 29. 3. 2021 přiznala starobní důchod ve výši 14.136 Kč (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“). Při stanovení procentní výměry starobního důchodu vycházela ČSSZ z výpočtového základu 20 755 Kč, což odpovídá osobnímu vyměřovacímu základu ve výši 35 441 Kč (po

vynásobení koeficientem nárůstu 1,3682 za rok 2013). Žalobci bylo zohledněno 34 let pojištění. Z odůvodnění též vyplývá, že doba vedení v evidenci úřadu práce po 31. 12. 1995 jako uchazeče o zaměstnání, po kterou nenáleželo hmotné zabezpečení v nezaměstnanosti či podpora při rekvalifikaci, lze hodnotiti nejvýše v rozsahu 3 let před vznikem nároku na důchod. Starobní důchod byl přiznán od 29. 3. 2021, tj. od data, kdy bylo doplaceno dobrovolné důchodové pojištění. K rozhodnutí byl jako jeho nedílná součást připojen osobní list důchodového pojištění.

8. O námitkách, jimiž žalobce brojil proti prvostupňovému rozhodnutí, rozhodla žalovaná dne 12. 1. 2022, v němž nejprve přezkoumala správnost postupu při posouzení nároku a stanovení výše starobního důchodu (věk a potřebná doba pojištění), aby následně vypořádala konkrétní argumenty žalobce zaznívající v námitkách (zohlednění účasti na dobrovolném důchodovém pojištění; nezohlednění doby, kdy byl žalobce práce neschopen; nezohlednění doby péče o osobu závislou a nezohlednění doby rekvalifikace – tyto námitky se shodují s námitkami žalobními a budou detailně rozebrány dále v příslušné pasáži tohoto rozsudku). Žalovaná námitky zamítla za současného potvrzení prvostupňového rozhodnutí.
9. Ve správním spise dále figuruje rozhodnutí ČSSZ, pracoviště Ostrava, ze dne 13. 5. 2021, č. j. 48000/009514/21/010/BK, sp. zn. 99/2021, právní moc k 24. 5. 2021, jímž bylo zamítnuto odvolání žalobce a bylo potvrzeno rozhodnutí OSSZ Karviné, ze dne 14. 4. 2021, č. j. 48004/62730/21/120/Hr, v řízení o době a rozsahu péče o osobu závislou na pomoci jiné osoby. Tímto rozhodnutím bylo konstatováno, že pan E. S., narozen X, otec žalobce, byl v období od 18. 8. 2014 do 29. 2. 2016 uznán osobou závislou na pomoci jiné osoby ve stupni I (lehká zavislost), a proto nelze žalobce v daném období považovat za osobu pečující o osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II až IV; u žalobce proto nebyla v daném období splněna podmínka účasti na pojištění.

III. Žalobní body

10. Žalobou doručenou zdejšímu soudu dne 14. 3. 2021 žalobce navrhuje zrušení napadeného rozhodnutí a vznáší následující žalobní body:
 - žalovaná nevzala při výpočtu starobního důchodu v úvahu skutečnost, že byl žalobce dobrovolně pojištěn v době od 1. 6. 2001 do 31. 12. 2001 a v době od 1. 1. 2002 do 31. 12. 2002 (dále vypořádáváno jako žalobní bod „*účast na dobrovolném důchodovém pojištění*“);
 - žalovaná nezohlednila v napadeném rozhodnutí, že byl žalobce v období od května 2009 do roku 2017 dočasně práce neschopným s nárokem na nemocenské dávky. Též se mu stal dne 6. 1. 2010 úraz na pobočce úřadu práce. Lékařem mu byl vystaven doklad „vyjádření k posouzení nemožnosti zvýšit si příjem vlastní prací z důvodu zdravotního stavu pro období od 11. 1. 2010 do 28. 2. 2010 a dále od 1. 4. 2010 do 31. 5. 2010, resp. od 10. 5. 2010 do 10. 6. 2010, které doložil k žalobě (dále vypořádáváno jako žalobní bod „*nezohlednění období nemoci žalobce*“);
 - žalobce se domnívá, že období od 18. 8. 2014 do 29. 2. 2016, kdy pečoval o svého otce E. S., nar. X, měla být zohledněna jako doba péče (dále vypořádáváno jako žalobní bod „*nezohlednění období péče o otce*“);

- posledně žalobce namítá, že žalovanou v napadeném rozhodnutí nebyla zohledněna doba jeho rekvalifikace, přičemž k žalobě doložil první stranu dohody o rekvalifikaci uzavřené mezi příslušným úřadem práce a žalobcem, na jejímž základě měla probíhat rekvalifikace žalobce v období od 29. 10. 2002 do 8. 11. 2002, a dále první dvě strany dohody o rekvalifikaci uzavřené mezi příslušným úřadem práce a žalobcem, na jejímž základě měla probíhat rekvalifikace žalobce v období od 23. 10. 2000 do 19. 1. 2001 (dále vypořádáváno jako žalobní bod „nezohlednění období rekvalifikace žalobce“).

IV. Stanovisko žalované

11. Ve svém vyjádření ze dne 20. 5. 2022 žalovaná navrhuje zamítnutí žaloby jako nedůvodné. Rekapituluje průběh správního řízení, jakož i předchozích řízení vedených ve věci žalobce ve věci invalidního důchodu. V konkrétnostech se pak vyjadřuje, a to s citací právních předpisů, k jednotlivým žalobním námitkám žalobce.

V. Jednání soudu

12. Žalovaná se k jednání nedostavila, byť byla řádně předvolána, svou neúčast omluvila. Ve věci bylo jednáno v nepřítomnosti žalované.
13. U jednání soudu dne 8. 9. 2022 žalobce setrval na svých argumentech.
14. Zastává názor, že jeho účast na dobrovolném pojištění měla být zohledněna nikoliv v období od 1. 6. 2006 do 31. 12. 2007, ale v období od 1. 6. 2001 do 31. 12. 2002, neboť „v té době byly lepší a vyšší koeficienty“. I přesto, že připustil, že již od roku 2014 pobíral invalidní důchod, domnívá se, že by jako období nemoci mělo být žalovanou hodnoceno období od května 2009 do roku 2017. Soudu předložil k nahlédnutí dokument vyrozumívající žalobce o probíhajícím řízení ve věci uznání doby péče o jeho otce, přičemž poté, co mu bylo ze strany soudu předloženo konečné rozhodnutí s doložkou právní moci v dané věci, uvedl, že mu takové rozhodnutí asi nebylo doručeno, příp. si na něj již nevzpomíná. K období rekvalifikace sdělil, že mu bylo telefonicky ze strany ČSSZ sděleno, že tato období mohou být zohledněna při výpočtu důchodu.
15. Soud ve věci u jednání provedl k důkazu nad rámec dávkového správního spisu a listin doložených žalobcem k žalobě i soudem vyžádané evidenční listy důchodového pojištění z 2. 12. 2008 a 26. 3. 2009, z nichž vyplynulo, že v období od 14. 4. 2008 do 30. 11. 2008 byl žalobce v pracovním poměru u obce Chotěbuz a od 1. 12. 2008 do 31. 12. 2008 mu byly vypláceny dávky z titulu nemocenského pojištění po skončení výdělečné činnosti. Soud si též vyžádal stanovisko Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Ostravě, kontaktního pracoviště Český Těšín ze dne 7. 9. 2022, z něhož se podává, že žalobcem dokládané dohody o rekvalifikaci nezakládaly v období od 23. 10. 2000 do 19. 1. 2001 a od 29. 10. 2002 do 8. 11. 2002 nárok na podporu při rekvalifikaci, neboť se jednalo pouze o motivační kurzy.

VI. Posouzení věci krajským soudem

16. Krajský soud poté co zjistil, že žaloba byla podána včas v souladu s ustanovením § 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb. soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), přezkoumal napadené rozhodnutí v souladu s ustanovením § 75 odst. 2 s. ř. s. v mezích žalobních bodů.
17. **Dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.**

VII. 1. Účast na dobrovolném důchodovém pojištění

18. Žalobce se domnívá, že v posuzované věci měla být jeho účast na dobrovolném důchodovém pojištění zohledněna v jiném období, které je pro něj z hlediska výše výpočtu důchodu výhodnější. Z dalších projevů žalobce plyne, že nesouhlasí s tím, aby účast na dobrovolném pojištění byla zhodnocena v období od 1. 6. 2006 do 31. 12. 2006 a od 1. 1. 2007 do 31. 12. 2007. Domnívá se, že by tato jeho účast na dobrovolném pojištění měla být žalovanou zhodnocena v období do 1. 6. 2001 do 31. 12. 2001 a od 1. 1. 2002 do 31. 12. 2002.
19. Krajský soud předně poukazuje na skutečnost, že první žádost žalobce o starobní důchod ze dne byla zamítnuta, neboť žalobce nezískal potřebnou dobu pojištění. Žalobce se proto přihlásil k dobrovolnému důchodovému pojištění a doplatil potřebné pojistné (datum připsání poslední platby je 29. 3. 2021). Z výpisu z evidence účasti na dobrovolném pojištění OSSZ Karviná z 30. 3. 2021 vyplývá, že žalobce byl účasten dobrovolného důchodového pojištění v období od 1. 6. 2006 do 31. 12. 2006, v délce 214 dnů, se stanoveným vyměřovacím základem 62 027 Kč, a v období od 1. 1. 2007 do 31. 12. 2007, v délce 365 dnů, se stanoveným vyměřovacím základem 106 482 Kč. Jiná doba účasti žalobce na dobrovolném důchodovém pojištění ze spisu nevyplývá.
20. Důvody a podmínky, za kterých je možná účast na dobrovolném důchodovém pojištění, jakož i možnost zpětného přihlášení k dobrovolnému důchodovému pojištění a zaplacení pojistného stanoví zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „zákon o důchodovém pojištění“. Účast na dobrovolném důchodovém pojištění bez uvedení důvodu je možná v rozsahu nejvýše 15 let v rámci celého života. Pojištění mohou být účastni lidé starší 18 let, jestliže podali přihlášku k účasti na pojištění. Podává-li občan přihlášku k dobrovolné účasti na důchodovém pojištění poté, kdy již skončilo období, kdy byl veden v evidenci uchazečů o zaměstnání, uvede období, za které se přihlašuje k pojištění přímo do přihlášky a následně již nepodává odhlášku.
21. Z žalobcem doloženého výpisu z evidence účasti na dobrovolném pojištění OSSZ Karviná ze dne 30. 3. 2021 vyplývá, že žalobce byl účasten dobrovolného důchodového pojištění z titulu § 6 odst. 1 písm. a) zákona o důchodovém pojištění. Ve smyslu tohoto ustanovení jsou pojištění účastny též osoby starší 18 let, jestliže podaly přihlášku k účasti na pojištění a účast na pojištění se týká doby jejich vedení v evidenci krajské pobočky Úřadu práce jako uchazeče o zaměstnání, pokud jim po dobu této evidence nenáleží podpora v nezaměstnanosti nebo podpora při rekvalifikaci.

22. Jednou z podmínek účasti na dobrovolném důchodovém pojištění je evidence u úřadu práce jako uchazeč o zaměstnání, což je i případ žalobce. Výpis z evidence účasti na dobrovolném pojištění plně koresponduje se sdělením Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Ostravě, pracoviště Český Těšín, ze dne 30. 3. 2021, přičemž žalobce podal přihlášku k dobrovolnému pojištění pro dobu, kdy byl řádně veden u úřadu práce a nenáležela mu podpora v nezaměstnanosti. Takto bylo následně hodnoceno žalovanou a projevilo se v osobním listu důchodového pojištění, který byl nedílnou součástí prvostupňového rozhodnutí.
23. Z výše uvedeného též jednoznačně vyplývá, že žalobce sám musel podat přihlášku k tomu, aby byl dobrovolného důchodového pojištění účasten, a projevil tak svou vůli být dobrovolně důchodově pojištěn. V přihlášce pak vymezil období, kdy hodlá být dobrovolně důchodově pojištěn a za tohoto období i uhradil pojistné.
24. Není od věci zdůraznit, že ve spise figuruje záznam telefonického rozhovoru s žalobcem ze dne 6. 9. 2021, kdy urguje konečné rozhodnutí ve věci starobního důchodu. I z tohoto zápisu vyplývá, že žalobce doplatil dobrovolné pojištění dne 30. 3. 2021, přičemž se jedná o období od 1. 6. 2006 do 31. 12. 2007.
25. Lze shrnout, že účast na dobrovolném pojištění je z logiky věci založena na principu dobrovolnosti. Krom nutnosti podání přihlášky je podmíněna evidencí na úřadu práce. Z podkladových materiálů nevyplývá, že by žalobce byl dobrovolně pojištěn v jiném období (od 1. 6. 2001 do 31. 12. 2001 a od 1. 1. 2002 do 31. 12. 2002), než které mu bylo žalovanou v napadeném rozhodnutí zohledněno (1. 6. 2006 do 31. 12. 2006 a od 1. 1. 2007 do 31. 12. 2007). Jeho námitku je tedy nutno odmítnout jako neopodstatněnou. Pokud měl žalobce za to, že hodlá být dobrovolně pojištěn i v jiném období, nic mu nebránilo v podání přihlášky k dobrovolnému pojištění i za toto období.
26. K samotné výši procentní části důchodu je nutno připomenout, že žalovaná zcela správně v případě žalobce, a v jeho prospěch, vycházela při stanovení procentní části starobního důchodu z vyměřovacího základu, který byl zohledněn u žalobce již pro výpočtu jeho invalidního důchodu, neboť byl pro žalobce výhodnějším (k tomu blíže srovnej body 48 a 49 tohoto rozsudku).

VI. 2. Nezohlednění období nemoci žalobce

27. Při posouzení této žalobní námitky krajský soud vycházel předně z § 5 odst. 1 písm. f) zákona o důchodovém pojištění, podle něhož *jsou při splnění podmínek stanovených v tomto zákoně pojištění účastny dále osoby po skončení výdělečné činnosti, která zakládala jejich účast na nemocenském pojištění podle zvláštního právního předpisu, po dobu trvání dočasné pracovní neschopnosti, kterou si nepřivodily úmyslně, pokud tato dočasná pracovní neschopnost vznikla v době této výdělečné činnosti nebo v ochranné lhůtě podle zvláštního právního předpisu, po dobu karantény nařízené podle zvláštního právního předpisu v době této výdělečné činnosti nebo v ochranné lhůtě podle zvláštního právního předpisu, po dobu trvání podpůrné doby u ošetrovného, dlouhodobého ošetrovného a u dávky otcovské poporodní péče a po dobu trvání podpůrné doby u peněžité pomoci v mateřství v období před porodem.*

28. Z evidenčního listu důchodového pojištění zaměstnavatele žalobce, obce Chotěbuz, ze dne 2. 12. 2008, vyplývá, že poslední pracovní poměr žalobce skončil již před jím uváděným obdobím (květen 2009), konkrétně dne 30. 11. 2008, přičemž započal dne 15. 4. 2008. Za dobu zaměstnání žalobce získal 230 dnů pojištění s vyměřovacím základem 40 319 Kč a 104 dnů vyloučené doby, což bylo žalovanou řádně hodnoceno, jak vyplývá z osobního listu důchodového pojištění.
29. Z evidenčního listu důchodového pojištění obce Chotěbuz dne 26. 3. 2009 pak vyplývá, že žalobci bylo zhodnoceno dále 31 dnů nemoci v ochranné lhůtě od 1. 12. 2008 do 31. 12. 2008, což rovněž koresponduje s osobním listem důchodového pojištění.
30. Eventuální trvání pracovní neschopnosti žalobce v období od května 2009 do roku 2017 tak není spojeno s žádnou skutečností předpokládanou ve výše citovaném § 5 odst. 1 písm. f) zákona o důchodovém pojištění, a proto nelze přisvědčit námitce žalobce, že celé toto období mělo být hodnoceno jako období, kdy byl účasten důchodového pojištění z titulu trvání pracovní neschopnosti.
31. Tuto účast nezakládá ani dokument vystavený lékařkou žalobce označený jako „vyjádření k posouzení nemožnosti zvýšit si příjem vlastní prací z důvodu zdravotního stavu“ pro období od 11. 1. 2010 do 28. 2. 2010 a dále od 1. 4. 2010 do 31. 5. 2010, resp. od 10. 5. 2010 do 10. 6. 2010, které žalobce připojil k žalobě. Tento dokument plní roli potvrzení o dočasné pracovní neschopnosti, jeho funkcí je toliko stvrdit existující pracovní neschopnost žalobce, nezakládá nicméně účast žalobce na nemocenském či důchodovém pojištění. Jinými slovy, může sloužit žalobci například jako „omluvenka“ z plnění povinností uchazeče o zaměstnání. Z potvrzení úřadu práce totiž vyplývá, že v daném období byl žalobce v evidenci uchazečů o zaměstnání bez nároku na podporu v nezaměstnanosti, resp. při rekvalifikaci, a jako takový musel plnit povinnosti s touto rolí spojené (např. poskytovat součinnost příslušnému úřadu práce či se dostavovat na úřad ve sjednaných termínech).
32. Nutno též žalobci připomenout, že v případě, že by byl v daném období uznán dočasně práce neschopen, nemohl by být ani do evidence uchazečů o zaměstnání zařazen, neboť dočasná pracovní neschopnost je překážkou pro evidenci u úřadu práce.
33. Lze tedy shrnout, že ve správním ani dávkovém spise nefigurují žádné indicie pro to, že by byl žalobce v období od května 2009 do roku 2017 nemocensky či důchodově pojištěn a takovouto účast nemůže založit ani jím předložené „vyjádření k posouzení nemožnosti zvýšit si příjem vlastní prací z důvodu zdravotního stavu“ či utrpený úraz v lednu roku 2010. Krajský soud k této žalobní námitce uzavírá, že pro hodnocení doby nemoci žalobce v období roku 2009 až 2017 pro výši procentní výměry starobního důchodu žalobce nebyl naplněn žádný zákonný důvod a žalovaná právě sledované období hodnotila v souladu se zákonem.
34. Dlužno dále poukázat na skutečnost, že žalobce pobíral již od 6. 5. 2014 invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně, který byl zvýšen počínaje dnem 1. 2. 2016 na invalidní důchod druhého stupně. Uvedená skutečnost je z dávkového spisu žalobce jednoznačně

zjistitelná, přičemž sám žalobce u jednání soudu dne 8. 9. 2022 tuto skutečnost potvrdil. Zde je ovšem pro úplnost nutno poukázat i na to, že důchodového pojištění jsou účastny toliko poživatelé invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně, jak vyplývá z § 39 odst. 2 písm. c) zákona o důchodovém pojištění.

VI. 3. Zohlednění doby péče o otce

35. Žalobce má za to, že by mu jako doba péče o závislou osobu blízkou měla být hodnocena doba od 18. 8. 2014 do 29. 2. 2016, kdy pečoval o bezmocného otce.
36. Z provedeného dokazování vyplynulo, že otec žalobce byl v období od 18. 8. 2014 do 29. 2. 2016 uznán osobou závislou na pomoci jiné osoby ve stupni I, tedy lehká závislost. Bylo to až počínaje dnem 1. 3. 2016 do svého úmrtí 1. 10. 2016, kdy byl otec žalobce shledán osobou závislou na pomoci jiné osoby vyšším stupni, přičemž toto období je v osobním listu důchodového pojištění žalobce jako doba péče vykázáno.
37. Pakliže má žalobce za to, že v řízení o změně stupně výše příspěvku na péči v případě jeho otce byly průtahy (z písemného projevu žalobce vyplývá, že měl žádost podat v červnu 2015) či že se závažné onemocnění u jeho otce projevilo již dříve, měl tuto skutečnost řešit právě v probíhajícím řízení o změně výše příspěvku na péči (například námitkami do posudku o zdravotní způsobilosti či i žádostí o opatření proti nečinnosti). Uvedené ovšem není předmětem právě probíhajícího řízení.
38. Pro krajský soud je z hlediska právě vypořádávané žalobní námitky relevantní § 5 odst. 2 písm. e) zákona o důchodovém pojištění, ve znění platném a účinném do 31. 1. 2018, podle něhož jsou pojištěny při splnění podmínek stanovených v tomto zákoně účastny dále *osoby pečující osobně o osobu mladší 10 let, která je závislá na pomoci jiné osoby ve stupni I (lehká závislost), nebo o osobu, která je závislá na pomoci jiné osoby ve stupni II (středně těžká závislost) nebo stupni III (těžká závislost) anebo stupni IV (úplná závislost), pokud spolu žijí v domácnosti; podmínka domácnosti se nevyžaduje, jde-li o blízkou osobu.*
39. Z rozhodnutí ČSSZ, pracoviště Ostrava, ze dne 13. 5. 2021, jak bylo specifikováno v bodě 9 tohoto rozsudku, se podává, že otec žalobce, byl v období od 18. 8. 2014 do 29. 2. 2016 uznán osobou závislou na pomoci jiné osoby ve stupni I (lehká závislost), a proto nelze žalobce v daném období považovat za osobu pečující o osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II až IV (z povahy věci se též nejedná o osobu mladší 10 let). Skutečnost, že již probíhalo řízení o změnu výše příspěvku na péči, na uvedenou skutečnost nemá žádného vlivu. Toto období proto žalobci nebylo hodnoceno jako doba péče, a u žalobce proto nebyla v daném období splněna podmínka účasti na důchodovém pojištění.
40. S ohledem na výše predestinované tak lze tuto žalobní námitku považovat za lichou a je nutno ji odmítnout jako neopodstatněnou.

VI. 4. Nezohlednění období rekvalifikace

41. Žalobce dále bez bližší specifikace namítá, že žalovanou nebylo zohledněno období jeho rekvalifikace.

Shodu s prvopisem potvrzuje M. R.

42. Krajský soud na základě doplněného dokazování zjistil, že se žalobce účastnil rekvalifikačních kurzů v období od 23. 10. 2000 do 19. 1. 2001, 29. 10. 2002 do 8. 11. 2002. Dle sdělení Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Ostravě, pracoviště Český Těšín, ze dne 8. 9. 2022 se ovšem jednalo o rekvalifikaci toliko motivačního charakteru, bez nároku na podporu při rekvalifikaci. Tato mu též v daném období nebyla vyplácena.
43. V obecné rovině samozřejmě platí, že období, kdy je uchazeči o zaměstnání vyplácena podpora při rekvalifikaci, je v souladu s § 5 odst. 2 písm. a) zákona o důchodovém pojištění hodnoceno jako doba pojištění. Podle tohoto ustanovení se má za to, že *osoby jsou pojištěny, pokud jsou vedeny v evidenci Úřadu práce České republiky - krajské pobočky, popřípadě pobočky pro hlavní město Prahu jako uchazeči o zaměstnání po dobu, po kterou jim náleží podpora v nezaměstnanosti nebo podpora při rekvalifikaci, a v rozsahu nejvýše 3 let též po dobu, po kterou jim tato podpora v nezaměstnanosti nebo podpora při rekvalifikaci nenáleží, s tím, že tato doba 3 let se zjišťuje zpětně ode dne vzniku nároku na důchod, doba, po kterou podpora v nezaměstnanosti nebo podpora při rekvalifikaci nenáležela před dosažením věku 55 let, se do ní započítává v rozsahu nejvýše 1 roku, a nezapočítává se do ní jiná náhradní doba pojištění nebo doba pojištění, které se kryjí s dobou, po kterou je osoba vedena v evidenci uchazečů o zaměstnání; za dobu, po kterou náleží podpora v nezaměstnanosti, se přitom považuje též doba, po kterou se podpora v nezaměstnanosti neposkytuje z důvodu, že osobě vedené v evidenci uchazečů o zaměstnání přísluší odstupné, odbytné nebo odchodné.*
44. Výše citovaná zákonná kritéria ovšem žalobce nenaplnil a žalovaná v hodnocení této doby v napadeném rozhodnutí nepochybila.

VI. 5. Další úvahy krajského soudu

45. Žalovaná v souzené věci přezkoumala prvostupňové rozhodnutí v souladu s § 88 odst. 4, věty třetí, zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, tedy v plném rozsahu, aniž by byla vázána podanými námitkami žalobce.
46. Napadené rozhodnutí se proto zcela správně a přehledně před vypořádáním konkrétních námitek žalobce zaměřuje i na posouzení naplnění zákonných podmínek nároku na starobní důchod, tj. podmínek věku a potřebné doby pojištění. Napadené rozhodnutí též ověřuje způsob výpočtu výše starobního důchodu žalobce. Platí totiž, že starobní důchod se sestává ze dvou složek, částky pevné a procentní. Při stanovení procentní částky starobního důchodu se přitom uplatní prvek zásluhovosti a tato částka důchodu je stanovena procentem z výpočtového základu podle doby pojištění.
47. Krajský soud pro přehlednost ještě jednou zdůrazňuje, že v případě žalobce byl výpočtový základ ve výši 15 182 určen z původního vyměřovacího základu ve výši 25 903 Kč, který žalobce získal v letech 1986 až 2013 a pro účely napadeného rozhodnutí byl vynásoben koeficientem nárůstu 1,3682 za rok 2013 a činí 35 441 Kč. Z něj byl žalobci vypočten již dříve získaný invalidní důchod, resp. jeho procesní část. Uvedené je důsledkem aplikace § 19 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění, ve smyslu něhož *starobní a invalidní důchod pojištěnce, který pobírá nebo pobíral některý z těchto důchodů nebo plný invalidní nebo částečný invalidní důchod, popřípadě důchod za výsluhu let, nesmí být vyměřen z nižšího výpočtového*

základu, než kolik činí výpočtový základ stanovený podle § 15 z osobního vyměřovacího základu, z něhož byl dřívější důchod vyměřen, vynásobeného koeficientem stanoveným jako podíl, v jehož čitateli je součin všeobecného vyměřovacího základu za kalendářní rok, který o dva roky předchází roku přiznání důchodu, a přepočítacího koeficientu (§ 17 odst. 4) pro úpravu tohoto všeobecného vyměřovacího základu, a ve jmenovateli je všeobecný vyměřovací základ za poslední kalendářní rok rozhodného období, z něhož byl zjištěn osobní vyměřovací základ při přiznání dřívějšího důchodu. Pokud dřívější důchod nebyl vyměřen z vyměřovacích základů stanovených za rozhodné období (§ 18), postupuje se podle věty první s tím, že ve jmenovateli je všeobecný vyměřovací základ za kalendářní rok předcházející kalendářnímu roku přiznání dřívějšího důchodu; jestliže tento dřívější důchod nebyl vyměřen z výpočtového základu, považuje se za osobní vyměřovací základ všeobecný vyměřovací základ, z něhož byl tento důchod vyměřen, vynásobený přepočítacím koeficientem pro úpravu tohoto všeobecného vyměřovacího základu. Pokud pojištěnec pobíral více důchodů, použije se nejvyšší výpočtový základ stanovený podle věty první a druhé. Koeficient podle věty první se stanoví s přesností na čtyři platná desetinná místa.

48. Jinými slovy, žalovaná postupovala v posuzované věci ve prospěch žalobce. Pokud by byl starobní důchod žalobce vypočítáván dle nově zjištěného osobního vyměřovacího základu, byla by jeho procentní část nižší, neboť vyměřovací základ žalobce ke dni vydání napadeného rozhodnutí činil 29 067 Kč. Při stanovení procentní výměry starobního důchodu proto ČSSZ správně vycházela z výpočtového základu 20 755 Kč, což odpovídá osobnímu vyměřovacímu základu ve výši 35 441 Kč, který byl použit při stanovení invalidního důchodu žalobce v minulosti.
49. Dále je nutno nad rámec žalobních námitek (pro jejich provázanost a fakticky namítanou nesprávně stanovenou výši starobního důchodu) upozornit i na to, že žalovaná postupovala správně i při zohlednění dob evidence žalobce na úřadu práce. Náhradní doba pojištění, tj. doba, ve kterém žalobce neodvedl žádné pojistné, se za určitých podmínek započítává do potřebných let pojištění pro důchod. V případě žalobce to byla doba, kdy byl veden u úřadu práce jako uchazeč o zaměstnání v rozsahu nejvýše tří let též po dobu, po kterou mu podpora v nezaměstnanosti nebo podpora při rekvalifikaci nenáležela s tím, že tato doba tří let se zjišťuje zpětně ode dne vzniku nároku na důchod. Zbývá doplnit, že náhradní doby pojištění se počítají pouze v rozsahu 80 %.
50. Doba evidence na úřadu práce byla u žalobce zohledněna správně v souladu s § 5 odst. 2 písm. a) zákona o důchodovém pojištění v rozsahu 1096 dnů odpovídající 3 letům, konkrétně 7 dní od 25. 12. 2017 do 31. 12. 2017, 323 dnů v období od 1. 1. 2018 do 19. 11. 2018, 313 dnů od 22. 2. 2019 do 31. 12. 2019, 366 dnů od 1. 1. 2020 do 31. 12. 2020 a 87 dnů od 1. 1. 2021 do 28. 3. 2021. Starobní důchod byl žalobci přiznán od 29. 3. 2021. Tato doba evidence na úřadu práce bez podpory v nezaměstnanosti či při rekvalifikaci byla žalobci zhodnocena v maximální možné zákonné míře, byť byl žalobce v evidenci uchazečů i v jiném období. Hodnoceno bylo i ve správném období, neboť zákon předpokládá, že tato doba tří let se zjišťuje zpětně ode dne vzniku nároku na důchod – u žalobce tedy tři roky zpětně před dnem 29. 3. 2021.
51. Uvedené skutečnosti žalovaná v napadeném rozhodnutí řádně přezkoumala a krajský soud konstatuje, že není smyslem soudního přezkumu stále podrobně opakovat již jednou

vyřčené. Proto se může soud v případech shody mezi názorem soudu a odůvodněním žalobou napadeného rozhodnutí odkazovat na toto odůvodnění, což v této věci, resp. části, činí (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2007, č. j. 8 Afs 75/2005-130, publikovaný pod č. 1350/2007 Sb. NSS, či jeho rozsudky ze dne 2. 7. 2007, č. j. 4 As 11/2006-86, a ze dne 29. 5. 2013, č. j. 2 Afs 37/2012-47).

VII. Závěr a náklady řízení

52. Krajský soud na základě shora uvedeného dospěl k závěru, že žalobou napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem, je přezkoumatelné a řádně odůvodněné, přičemž v řízení nebyly shledány žádné vady, k nimž by soud musel přihlédnout z úřední povinnosti, a proto žalobu jako nedůvodnou zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
53. O náhradě nákladů řízení mezi účastníky bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., neboť žalobce v řízení úspěšný nebyl a žalovanému nad rámec jeho úřední činnosti žádné náklady nevznikly. Soud proto žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku je možno podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Nejvyšší správní soud kasační stížnost proti tomuto rozsudku odmítne pro nepřijatelnost, pokud nebude svým významem podstatně přesahovat vlastní zájmy stěžovatele.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá toto vykonatelné rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí.

Ostrava 8. září 2022

JUDr. Kateřina Štěpánová, Ph.D.
samosoudkyně